

۱۴۳۰

اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

صاحب و مدیر مسئول : ع . اشرف ادیب



حالی‌شان بومفکوره‌ی یاشایان و یاشایان ایسته‌ین بر قسم کنجلی‌میز، نه‌مرتبه‌ی تجیل، تسعیده لایق ایسه ... مایونلری تقلیده اوزده‌ن، فکری، روحی خیالاً غرب مقلدکننده بولدن دیگر قسم کنجلی‌میزده اومرتبه‌ی مرسته شایاندر.

استانبولده وهیچ بر طرفده کنجلی، مع‌التأسف ملی برهویت، قوتلی بر کتله حالنده ملی بر موجودیت کوسترمیور. بوکون پارس کنجلی‌نک وطن پرور لکلی، ملیت پرور لکلی دوشونملی؛ برده‌زم استانبولده‌کی بومقلدکنج بکلی‌نک ملیت پرور لکلی دوشونملی! فقط اوپارنده‌کی کنجلی آرمنده یابانجی مخلوقلر، ملیت پرور، وطن پرور لکلی‌نک موجود دکدر!

بوتون مسلمان غمغه‌لرینه، عادت‌لرینه یابانجی بر نظرله باقان، ملی فکرلری، قناعتلری استخفاف ایدن، مسلمان متاعنه التفات ایتنه‌ین برکنجدن وطن و ملت استقباله نه‌بکلی!

حالبوکه وطن؛ کنجلی‌دن پک چوق‌شی بکله‌یور. بوتون استقلالیت و ترقی امیدلری کنجلی‌نه عطف ایتش بولونیور. چونکه وطنی یوکسلده‌جک، مسلمانلری بویولته‌جک و عثمانیلری محترم و محترم نام و عنوانه لایق بر عظمت و قوت ایله یاشانه‌جک کنجلی‌در؛ بوکونکی یارینکی کنجلی‌کدر.

ملیتی کوچوک کورده‌ن، قومیتی تزییف ایدن انسانلر، یاشامه‌یه دکل، اوله‌یه محکومدر. ژاپون کنجلی‌نی امثال ایدلم! اوروپاده سنه‌لرجه اوطوران، بوتون اوروپا عادت‌لری اوکرده‌ن و اوراده بر آوروپایی کی یاشایان بر ژاپون مملکته عودتده در حال (کیمونو)‌نی کیمکده و ژاپون عادت‌لری یاشامقده اهل ایتز. او، یالکز اوروپانک علم وقتی مملکتده تطبیق ونشیره جالیشیر ... ررم ایلی

## ادبیات

عرب: ریح ارباننده:

ابوالعلاء معری

۱۸۸۸ دن مابعد

آکلاشیلیورکه شاعر حکیم، لاذقیه‌ده رهبان ایله اولان مباحثاتی پک اعتنا ایله تعقیب ایتش، اوله‌یه‌که بو واقعه‌نک تأثیری، اولونجه‌یه قدر دوام ایدهدک بر درلوده‌ندن سیلنه‌مش: مثلاً، فیلسوفک برقصیده‌سنی او قورکن بر دنبیره کلیسایه، راهبه، شماسه، قسه، زناره جر کلام ایدرک بونلرله و بونلرک بر درلو عقلنک قاواریامادیغی تعالیمه استهزایه باشلادیغی کورورسکز.

شام طرفلرنده طولاشدقدن صوکره «بغداد» ه کیتمه عزم

مالک دکدر. له‌وانتیلر آنجق بر عصرلق تاریخه مالکدرلر. له‌وانتیزم بر عصره‌آز چوق قریب بر زماندنبیری بوباک و نزیه مملکت‌میزده میدانه چیقمش، غربه اولان تماشیزک نسبتیه متناسب بر سرعتله انتشاره باشلامشدر.

له‌وانتیزم نه‌در؛ له‌وانتیزم، غرب آداب و معاشرت‌نی قنابر صورتده تقلید ایدن بوزوق نسلرک اجتماعی حیات رزیه و سفیه‌لرینه امثال! ... ایسته بوله‌وانتیزم ایله کنجلی‌میز آرمنده مناسبت شو مقاله‌یه موضوع اولمش. کنجلیک اوزرنده نه‌بر باد، نه‌درین ایزلر، جر حله‌ر آچقده بولندوغنی بیانه لزوم کوسترمشدر.

استانبولده‌ک اوغلنده یاشایان و ازمیر، سلانیک و دیگر مملکت‌لری‌نک یننه‌کندیلرینه عائد محفلرنده اقامت ایدن بوسر سربلر مملکتک کویا مونده‌ن حیانتک، کبار عالمک اک مهم عضولری کی کینیرلر. اخلاقی صاف و نزیه بر مسلمانانک چیرکین کورونن شکللری، قیافتلری، طور و حرکت‌لریله ممتاز بر حیات طاشیدقلری ادعا ایدرلر. بونلرده ملیت، وطن حسی، دوشونجه‌سی ذره قدر موجود دکدر. چونکه نه‌بر ملیتی، نه‌ده بر وطنلری وارددر. ملیت‌لری بهیمی بر انسانلق، وطنلری ایکرنج و مستکبره بر مونده‌ن صالون دیه کوستریه‌یلیر.

بوهردرلو لوشیاته مستعد اولان له‌وانتیلرک کنجلی‌میزی کندیلرینه جلب و جذب ایچین اوله‌یه ساحر و جاذب واسطه‌لری، آلتلری وارددرکه ... فقط حقیقی بر مسلمان کنجی، فکر و روحی اجدادینک علویت و حماسی ایله، عرفنک نجیب و عال اخلاق و فضیلت‌لریله پرورش‌یاب اولمش بر مسلمان کنجی بو واسطه‌لره یناشمق، بو آلتلره قایلک دکل، اوسفیل و ردیل شکلره، واسطه‌لره بوتون غیظ و تهوری فیلاقمق و بوتون قوتیه اورادن تباعد ایتک ایستر.

ریا، حيله، ساخته‌کارلق، اخلاق‌سزلق، ودها اخلاقک مغایری نه‌قدر سیئه‌لر وارسه هپسینی طویلامش اولان بوله‌وانتیلری تقلیده قالمشق بر مسلمان ایچون نه‌آجیدر، نه‌ذلتدر ...

بوکون وطنمیزک، جانمیزک دوشمانی اولان قورصان ایتلیا؛ چناق قلعه‌ی بومباردمان ایدر، بوله‌وانتیلر بورالرده نشئه و سروردن باییلیر. حربی، بومباردمانی علی‌العاده بریومی شئون اولق اوزره تلقی ایدر. مکالمه، مصاحبه‌لری ینه قادیلر، تواللر، اککنجه‌لر تشکیل ایدر.

شمدی بوله‌وانتیلرک بوسفیل حرکت‌لری تقلید ایدرک درونی بر حظ طویان، کندینی بر غربلی، بر مدنی تلقی ایدن زواللی کنجلی‌میزه یالکز آجیمق کفایت ایتز. اونلری، بودوشمکده اولدقلری درین و ملوث خفردن قورتارمه‌یه چالشمیلیر. کیتدکجه ترقی ایدن له‌وانتیزمه مانع اولق لازمدر. بر مسلمانک؛ کندی دیندشی برکنجک مسلمانلق عادت‌لری، مسلمانلق ادب و رکنلری استخفاف ایتسینی، بوکا مقابل له‌وانتیلرک مایمونقلری تجیل ایتسینی ایشتمه‌سی قدر بدبختلق تصور اولنورمی؛ بو حال، پک کثرتلی دکلسه‌ده مع‌التأسف کثرتیه یقین بر مفدارده‌در. مسلمانلغک یوکسله‌سی، بیومسی ایچین چیرپیان،



ایتدی. بغداد، اونک زماننده «مدینه‌العلم والفلسفه»، «دارالهدایه والحکمه» ایدی. رساله لرندن برنده بغدادی شویله وصف ایدیور: «بغدادده علمی؛ حجرةالعقبه ده چاقیل طاشندن دها چوق، خاصرده صودن دها بول، جابره ده حیاتی دن دها اوجوز، یمامه ده جزیده دن دها یقین بولدم.»

بغدادده حکمت یونانیه وفلسفه هندیه تدرس ایتک، «بیت الحکمه» ده بولونان بو آثار مترجه دن یونان، روما، هند فیلسوفلرینک فکرلرینه واقف اولق ایچون کیش ایدی. چونکه هارون الرشید بغدادده بر کتبخانه تأسیس ایله هر درلو کتابلری طویلامش، خلفلری جمع کتبه وترجه آنارده دوام ایده رک بودارالکتب، علمک اک مبرور، اک خیرلی کتبخانه لری صیراسنه کچمشدر. بودورده بغدادده «بهاءالدوله» کتبخانه سی ده وار ایدی که قرن رابع هجری اواخرنده تأسیس اولمشدی؛ شهر مذکور علماء ادبا، متعلمین، فقها، محدثین ایله طولو بولونیور ایدی. ایشته بوکا بناء معری، بغدادده جان آتدی و ۳۹۸ سنه سنده داخل اولدی. بغدادلیلر، فیلسوفک شرف قدومنی خبر آلیر آلاز مشتاقانه برحسن قبول کوستردیلر؛ برررررررر طاقم طاقم مشارالیهک اطرافه طویلا نیورلردی. چونکه صیتی هرطرفی طوتمشدی. بغدادلیلر آره سنده بر بچق سنه یی تجاوز ایتمین بر مدت قالدی. بواشاده معریدن علم وادب تلقی اولونیوردی؛ بر طرفندن علوم فلسفه ایله مشغول اولویوردی، کاه افواهدن، قسماً ده کتابلردن اخذ فلسفه ایدیوردی، او یله که قوجه معری، فلسفه ده یک یوکسلدی ومعاصریندن بر چوقلری قارشینده کندی کوستردی.

بغداد سفرندن بکه دیکی غایه یی تأمین ایدنجه آرتق عودت ایتک ایسته دی. فقط بغدادلیلر، بونی حس ایدر ایتمز فیلسوفک فراقی کندیلرینه یک کران کلدی، حکیمی مرامندن واز کچیرمک ایسته دیلر، مال ایله، کوموشلر، آلتونلر ایله اطماع ایتک ایسته یورلر ایدی. فقط هیهات، هیهات... معری کبی بر فیلسوف بویله شیلره آلداناماز ایدی؛ ابوالعلاء بغدادده احسان دکل، عرفان ایسته مک ایچون کتمشدی. بغدادلیلرک جیلرنده دکل، صدرلرنده اولانه مطلع اولق ایچون شد رحل ایتشدی. بغدادی، آلتوننه دکل، ادبته طمعاً زیارت ایتشدی؛ بونکچون کندی نه عرض اولوندیسه املندن واز کچیره مدی، بلده سنه دونمک ایسته یوردی. دایسی ابی قاسمه کوندردیکی مکتوبدن شو پارچه ده فیلسوفک بغدادده قالمق ایچون ماله ترغیب اولوندوغنه، فقط قبول ایتدیکنه دلیلدر:

«بم بغداددن آیرلق ایسته دیکمی حس ایدنجه یورکلرینی، آچدیلر، کوزل کوزل سوزلر سویلدیلر، کندیلر یله برابر قالمای آرزو ایتدکلرینی بیان ایله قناعتک نهی ایتدیک، اعتیادملک خوش کورمدیکی بعض ترغیبانده بولوندیلر.»

أماوی لا یغنی الثراء عن الفق  
إذا حشرت يوماً وضاق بها الصدر

نهایت ۴۰۰ سنه هجریه سی رمضانک یکر می دردنده بغدادی ترک ایتدی.

معریه وارنجه والده سنک وفات ایتدیکنی آکلادی، یک چوق محزون اولدی، غمیلر، کدرلر ایچنده قالدی؛ آرتق دهرک بر والده سنی ده کندن اسیر که دیکنی آکلامشدی. بو حادته، معرینک اسباب تره دندندر، دنیادن نفرت ایتشدی.

بغدادده شویله بر ماجرا اولمشدی:

فیلسوف، شریف مرتضی ایله برابر بر جمع ادباده بولونیوردی. شاعرلرک سوزی اولویوردی. شریف: — متنبی نک شعرلرینی سوم دیدی وشاعری چکشدیرمکه باشلادی. معری: — «حقک یوقدر، لک یامنزل فی القلوب منازل

شعری، شاعرک باشقه هیچ بر شعری اولماسه ینه کافیدر.» دییه متنبی مدافعه ایتدی.

شریف، بونی طوینجه فیلسوفک مجلسدن اخراج ایدلمسنی امر ایتدی. مومالیهک بوقدر ناشناسانه معامله سی تعیب ایدلدی. فقط شریف:

— بو آدم، باکا سوکویور. چونکه:

وإذا أتتک مذمتی من ناقص  
فمى الشهادة لی بأنى کامل

دیمک ایسته یور. یوقسه متنبی نک دها کوزل قصیده لری، شعرلری وارکن بوقصیده نک صدرینی ایراد ایتمکدن مقصدی ندر؟ دیدی.

مابعدی وار مترجمی

عبداللطیف نوزاد

تَبْلِغ

قلبچ دینی

ایکنجی باب

موسی (ع. م) ک نولرنده ارغوانه قدر موسوی لک

مابعد

«موسی (ع. م) ونی اسرائیل الله بونی تفتی ایتدیلر. [۱] ویدیلر: الله تفتی ایده جکم؛ چونکه: شان وجلال ایله مظفر اولدی؛ بارکیری وسوارسینی دکره آتدی.» «فرعونک عربلرینی، معیتنی وکندیسی دکره آتدی؛ منتخب قرماندانلری ده بحرا حرده بوغولدیلر [۲]»

«بنی اسرائیل بادیه لری کچوب رفیدین Rephidin ده چادر قوردی.

[۱] تلموده کوره آواز شادی ایله. [۲] تورات — سفر خروج.